

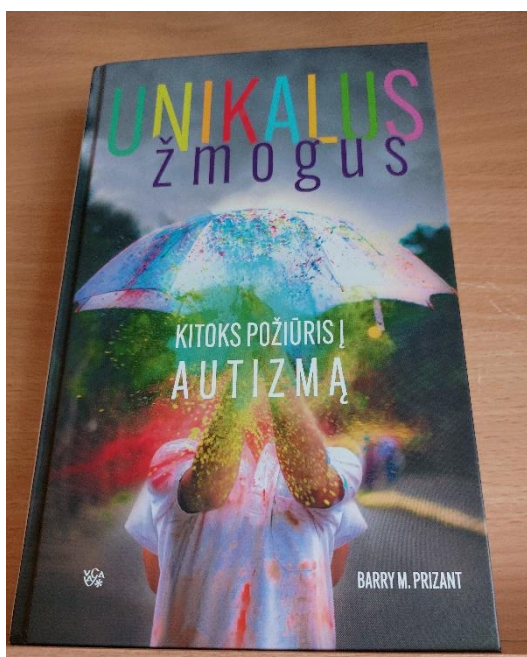
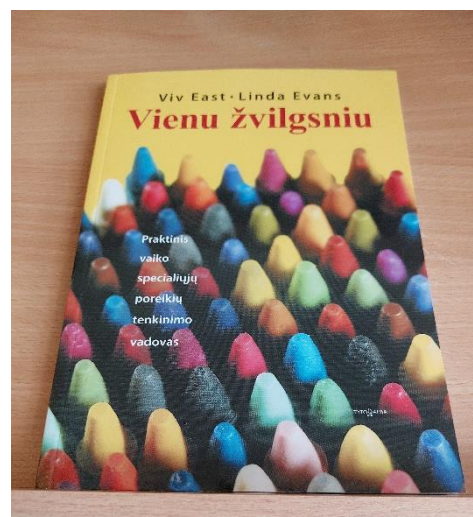
Socialinių istorijų rašymo gairės (nuoseklūs žingsniai tėvams ir specialistams) / Chris Williams, Barry Wright.. – Vilnius: Lietuvos autizmo asociacija šviečia, 2023. – 139, [4] p.

Šis leidinys atskleidžia, kiek skirtingų tikslų gali turėti socialinės istorijos ir kokiose skirtingose situacijose jos gali pasitarnauti. Ne tik supažindinama, kaip tinkamai parengti socialines istorijas, bet ir ugdomas suaugusiųjų pozityvumas, kad pagaliau nustotume pamokslauti, o kurdami pozityvų santykių padėtume vaikams suprasti, kaip veikti kasdienėse socialinėse situacijose. Rekomenduoju visiems susijusiems su autistiškų vaikų kasdienybe patirti leidinyje aprašomą 10 žingsnių kelionę, atversiančią akis į kasdienes sąveikas. Šis leidinys – progresyvus šuolis švietimo srityje.

Gintarė Šatė, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centro Sutrikusios raidos vaikų konsultavimo skyriaus vedėja

Vienu žvilgsniu (praktinis vaiko specialiųjų poreikių tenkinimo vadovas) / Viv East, Linda Evans. – Vilnius: Tyto alba, 2008. – 179 p.

Kiekvienas, dirbantis su vaiku, turi žinoti apie skirtingus specialiuosius poreikius ir galimą jų poveikį mokymuisi. Knygoje glausta ir forma pateikiama ir informacijos, ir patarimų. Aptiriamos visos dažniausiai pasitaikančios sveikatos būklės ir jų poveikis vaikų specialiesiems ugdymosi poreikiams (SUP) bendrojo lavinimo klasėse. Mokytojams ir tėvams pateikiama daug praktinių patarimų, kaip atpažinti vaikų patiriamus sunkumus ir įveikti kliūtis, trukdančias mokiniams pasiekti gerų rezultatų mokykloje.

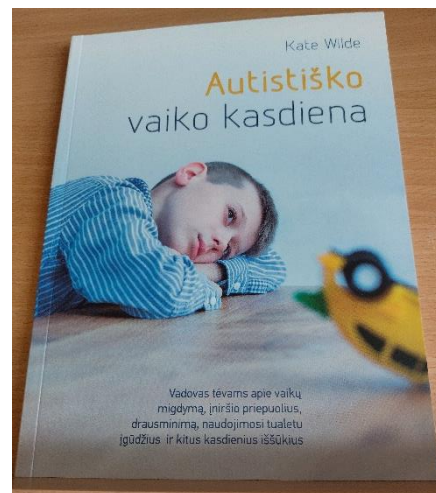
Unikalūs žmonės: kitoks požiūris į autizmą / Barry M. Prizant. – Vilnius: Vaga, 2023. – 383 p.

Autizmas nėra liga, tai kitokio žmogaus ypatybė – tokią filosofiją psichiatras Barry M. Prizant, padedamas žurnalisto Tom Fields Meyer, pristato šioje knygoje. Autizmo sutrikimą turintys vaikai ir suaugusieji, kaip ir visi žmonės, perina kelis raidos etapus, tik savaip, kiek kitaip nei dauguma. Norint jiems padėti, nereikia jų „Taisyti“, o paprasčiausiai bandyti juos suprasti ir tik tada keisti save – savo įsitikinimus ir požiūrį.

Unikalūs žmonės – tai gydytojo Barry M. Prizant gyvenimo darbas. Per 4 dešimtmečius jis padėjo tūkstančiams šeimų, kurioms teko susidurti su autizmu, ir kartu reikšmingai prisidėjo prie autizmą nagrinėjančių mokslinių tyrimų veiksmingumo. Šioje knygoje, kupinoje įdomių pavyzdžių iš jo kasdienio darbo, siekiama parodyti, kaip mylėti, suprasti ir palaikyti autizmo spektro sutrikimų turinčius žmones, kurie gyvena su mumis ar greta mūsų.

Autistiško vaiko kasdiena: vadovas tėvams apie vaikų migdymą, įniršio priepuolius, drausminimą, naudojimosi tualetu įgūdžius ir kitus kasdienes iššūkius / Kate Wilde. – Kaunas: Geri pamatai, 2020. – 227 p.

Kate Wilde knyga skirta autistiškų vaikų tėvams. Didžiulę darbo su autistiškais vaikais patirtį turinti autorė siūlo labai praktiškus patarimus, kurie iš esmės palengvina šeimos gyvenimą. Kasdieniai vaiko migtymo, tualetu įgūdžių, drausminimo iššūkiai sprendžiami paprastai, nuosekliai ir greitai. Pritaikius knygoje siūlomus patarimus autistiško vaiko šeima tampa laimingesnė, o namai ramesni.

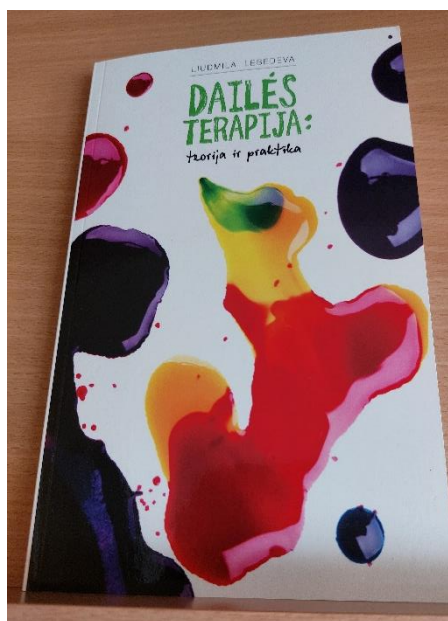

Dailės terapija: teorija ir praktika / Liudmila Lebedeva. – Kaunas: Žmogaus psichologijos studija. – 230 p.

Dailės terapija Lietuvoje – gana nauja, teoriškai bei praktiškai tik bręstanti terapijos rūšis, todėl ši knyga ypač laukiama ir gali būti naudinga tiek besidominčiam, pradedančiam, tiek dailės terapijos metodus jau praktiškai taikančiam specialistui: psichologui, pedagogui, socialiniam darbuotojui.

Autorė išsamiai pristato pagrindinius teorinius dailės terapijos aspektus, nemažai dėmesio skiria įvairiems teminiams užsiėmimams, terapiniams žaidimams. Dauguma aprašomų metodų – pačios autorės sukurti arba modifikuoti, pateikiami su išsamiais paaiškinimais ir iliustracijomis. Išskirtinis pristatomų metodų bruožas – kiekvieną terapinį užsiėmimą užbaigti transformuojant dailės kūrinį, surandant ir akcentuojant teigiamus dalykus, vidinius asmenybės resursus.

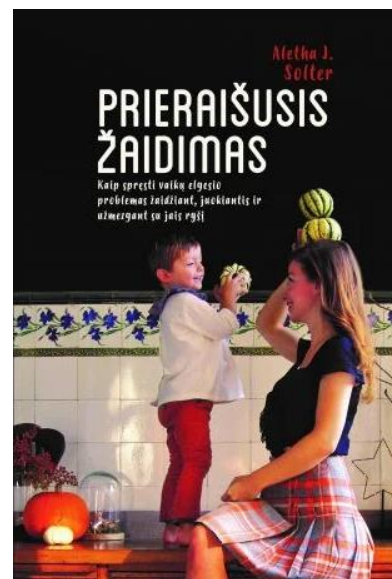
Aušra Šūmakarienė
Vaikų psichologė, dailės terapijos specialistė,
Kūrybos terapijos namų steigėja ir vadovė

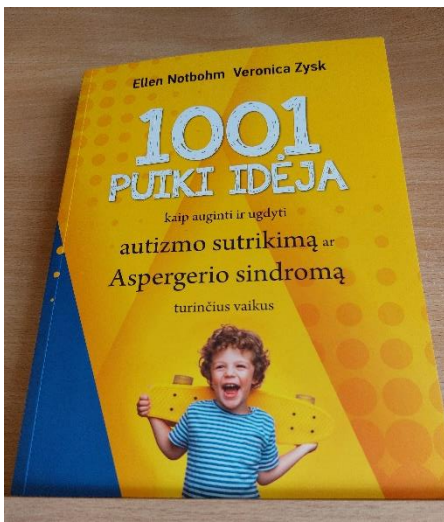

Prieraišusis žaidimas: kaip spręsti vaikų elgesio problemas žaidžiant, juokiantis ir užmezgant su juo ryšį / Aletha J. Solter.- Vilnius: Žmogaus psichologijos studija, 2020. – 222 p.

Mes daug skaitome ir gerai žinome, ko norėtume savo vaikams. Tačiau kartais vien žinojimas mus sukausto, įkalina ir palieka bejėgius. Neužtenka žinoti, kur norime nukeliauti, svarbu atrasti ir keliukus, KAIP tai padaryti. Ši nuostabi knyga praplečia mūsų žinojimą per patyrimą. Ji atsako į klausimą „KAIP?“. Juk tikrasis pokytis ir vidinis augimas vyksta per patyrimą ir santykį, kuriame dalyvauja mūsų kūnas ir jausmai, kai galime tuo pat metu juoktis ir verkti, bijoti ir atrasti. Tad ši knyga – tai kelionė, į kurią išsiruosiame drauge su vaiku, kad susitiktume su tuo, kas baugina, išmoktume kurti, išjudintume tai, kas stingdo, ir iš naujo pažintume save ir vaiką. Mums reikia daugiau žaisti – ne tik vaikams, bet ir mums patiems, suaugusiesiems. Nes žaidimas – tai labai rimtas ir tikras gyvenimo ir savęs patyrimas, galintis atnešti džiaugsmo, lengvumo, galios, tikėjimo, pasitikėjimo. Skaitydami šią knygą mes vėl galime išmokti žaisti ir kurti.

Psichologė Sigita Valevičienė

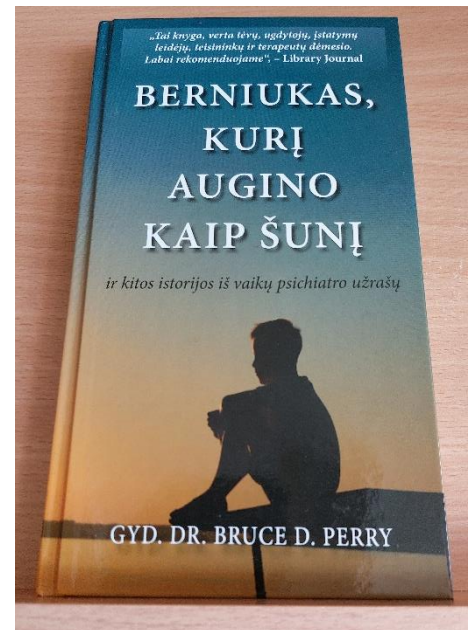

1001 puiki idėja kaip auginti ir ugdyti autizmo sutrikimą ar Aspergerio sindromą turinčius vaikus / Ellen Notbohm, Veronica Zysk. – Vilnius: Geri pamatai, 2021. – 383 p.

Šią knygą neginčytinos autizmo spektro sutrikimo (ASS) ekspertės amerikietės Ellen Notbohm ir Veronica Zysk skiria tėvams, mokytojams ir terapeutams. Autorės ne tik aprašo gausybę aiškių, paprastų ir praktiškų idėjų kurios padės geriau suprasti vaikų bei jaunuolių sutrikimus, bet ir skatina nedelsiant imtis konkrečių jų gyvenimą lengvinančių veiksmų. Labai praktiškoje enciklopedijoje gilinamasi į visus margaspalvio ASS pasireiškimus: jutiminę integraciją, kalbą ir bendravimą, kasdienio gyvenimo aspektus ir vaikų elgesį, socialinius įgūdžius ir ugdymą. Leidinys praturtintas vertinga temų rodykle, todėl skaitytojas lengvai ras tik jam reikalingas autizmo sutrikimo temas.

Berniukas, kurį augino kaip šunį ir kitos istorijos iš vaikų psichiatro užrašų: Ko traumuoti vaikai gali mus išmokyti apie netektį, meilę ir gijimą / Bruce D. Perry. – Vilnius: Liūtai ne avys, 2022. – 478 p.

Vaikų psichiatras dr. Bruce D. Perry padeda vaikams, susidūrusiems su neįsivaizduojamu siaubu: išgyvenusiems genocidą, patyrusiems smurtą artimoje aplinkoje ir pagrobtiems paaugliams. Klasika tapusioje knygoje „Berniukas, kurį augino kaip šunį“ autorius pasakoja jų istorijas apie patirtas traumas ir transformaciją, kurios liudija apie drąsą, žmoniškumą ir viltį. Meistriškai derindamas nepamirštas vaikų istorijas su paties siūlomomis atjauta grįstomis, įžvalgiomis gydymo strategijomis, Perry paaiškina, kas nutinka vaikų smegenims susidūrus su didžiuliu stresu ir atskleidžia netikėtus būdus, kurių galima imtis norint palengvinti šį skausmą ir padėti jiems užaugti sveikais suaugusiais žmonėmis. Tik perpratę mokslą apie protą ir meilės bei švelnumo galią galime tikėtis išgyti net ir skaudžiausiai sužeisto vaiko sielą.

Esu tyloje: Praktinis meditacijos vaikams vadovas / Ugnius Leimontas. – Vilnius: Dvi tylos, 2021. – 216 p.

Tai knyga – siekiantiems atrasti vidinę tylą savyje bei ieškantiems būdą pasidalinti ja su mažaisiais. Knygos „Esu tyloje“ autorius, vienas pirmųjų vaikų entuziastų Lietuvoje Ugnius Leimontas pateikia daugiau kaip 60 praktiškai išbandytų ir vaikų pamėgtų meditacijos bei dėmesingumo pratimų. Visi jie aprašomi patrauklia žaidimo forma, puikiai tinka atlikti tiek namuose, tiek klasėje ar grupėje.

Nesudėtingi kvėpavimo, atsipalaidavimo ir vizualizacijos pratimai moko vaikus nusiraminti, lengviau susitelkti, efektyviau pailsėti ar atrasti viduje plytinę beribį ramybės vandenyną, į kurią galima pasinerti, kai aplinka tampa per daug triukšminga ir chaotiška.

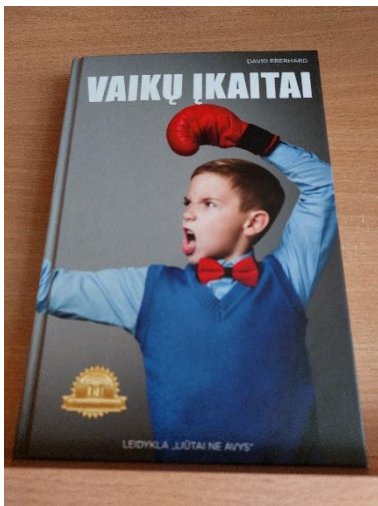
Knygoje aprašomas meditacijas gali praktikuoti ir paaugliai bei suaugusieji – juk dalytis su kitais geriausiai pavyksta tik tada, kai pats esi tyloje.

Nevaldomų vaikų nebūna: Kai vaikas – it tiksinti bomba / Ross W. Greene. – Vilnius: Vaga, 2017. – 263 p.

Žymus vaikų psichologas dr. R.W.Greene knygoje pristato auklėjimo metodą, kuris padės suprasti ir auginti rizikingos elgsenos vaikus, stokojančius lankstaus mąstymo, gebėjimų prisitaikyti, pakelti nusivylimą ir spręsti užklupusias bėdas. Aptardamas atsiliekančius įgūdžius ir neįveiktus sunkumus, dėl kurių kyla nevaldomų emocijų protrūkiai, autorius brėžia gaires, kaip teisingai spręsti nesutarimus ir sugrąžinti į namus ramybę.

Dr. R.W.Greene siūloma metodika plačiai taikoma viso pasaulio ugdymo bei gydymo įstaigose.

Kai jūsų vaikui pakanka įgūdžių tinkamai atsakyti į jam keliamus reikalavimus ir jo atžvilgiu puoselėjamus lūkesčius, jis tą ir daro. Jei jam pakanka įgūdžių įveikti nesutarimus, susitaikyti su mintimi, kad pasikeitė planai, priimti suaugusiųjų nubrėžtas ribas ar keliamus reikalavimus ir dėl to nesijausti sugniuždytam, jis be didesnių nesklandumų susidoros su šiais iššūkiais. O štai neturėdamas šių įgūdžių – nesusidoros. Neabejotinai svarbiausia šios knygos tema – **jei tik sugeba, vaikai elgiasi tinkamai.**

Vaikų įkaitai: knyga apie tai, kaip vaikai perima valdžią / David Eberhard. – Vilnius: Liūtai ne avys, 2019. – 335 p.

Matydami netinkamą savo atžalos elgesį, tėvai ieško medikų pagalbos nė nesusimąstydami, kad dažnai tereikia liepti vaikams anksčiau miegoti ar uždrausti naktis leisti prie kompiuterio. Anot psichiatro, realybės nesuvokiantys vaikai užaugę tampa išūliais žmonėmis, nesugebančiais realistiškai įvertinti savo sugebėjimų. „Skirti visą dėmesį vaikams – ne pats geriausias auklėjimo būdas. Jei taip būtų, pasenę neįgyventume senelių namuose,“ – konstatuoja švedų specialistas.

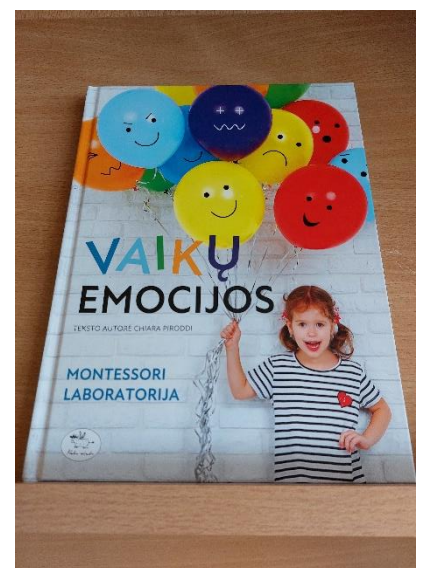
„Anksčiau mūsų visuomenė buvo suaugusių žmonių bendruomenė. Buvo laikomasi auklėjimo standartų. Jei vaikas viešojoje erdvėje elgdavosi netinkamai, prie jo būdavo galima prieti ir subarti. Dabar to nėra“, – pastebi į vis daugiau kalbų verčiamo bestselerio „Vaikų įkaitai“ autorius.

Vaikų emocijos / Chiara Piroddi . – Vilnius: Nieko rimto, 2021. – 160 p.

Suprasti emocijų kalbą gali būti nelengva užduotis. Norėdami pasiekti harmoniją su savo vaikais, pirmiausia turime atkreipti dėmesį į savo pačių emocijas, išmokti jas kontroliuoti ir valdyti – tik tuomet galėsime tinkamai reaguoti į nekontroliuojamas vaiko emocijas.

Ši montesorinio metodo principais paremta knyga suaugusiesiems suteikia naudingų patarimų, padėsiančių valdyti savo pačių emocijas. Padėdama vystyti kritišką požiūrį į save, knyga įkvepia suaugusįjį tapti sektinu pavyzdžiu ir užtikrintai padėti vaikui keliauti po emocijų pasaulį.

Be kelių teorinių paaiškinimų, knyga yra praktinis vadovas, kurį galima naudoti kasdieniame gyvenime norint aptarti emociją paprasčiausiai žaidžiant su vaiku. Knygoje pateikti praktiniai užsiėmimai ir priemonės lavina vaiko sensomotorinius įgūdžius, padeda jam suvokti pagrindines emocinių išraiškų savybes ir suvaldyti sunkiausius emocijų proveržius. Žaisdamas ir dirbuodamasis rankomis, vaikas galės keistiems jaučiamiems pojūčiams suteikti formą ir prasmę – taip smagiu ir natūraliu būdu jis be vargo įvaldys emocijų pasaulį.

Kaip auginti berniukus XXI amžiuje: Padėkite savo sūnams tapti atviraus, nuoširdžiais ir stipriais vyrais / Steve Biddulph. – Vilnius: Balto, 2019. – 255 p.

Berniukai taps vyrais. Tačiau kokiais? Jeigu norite, kad jūsų sūnus užaugtų nuoširdus, geras, stiprus ir kupinas gyvenimo džiaugsmo, veikti turite pradėti dabar. Nesvarbu, auginatė kūdikį, vos pradėjusį vaikščioti mažylį, mokyklinuką ar paauglį – šioje knygoje yra visa reikalinga informacija.

Čia rasite naujausius mokslinių tyrimų duomenis, sužinosite, kaip brendimo laikotarpį galima paversti pozityviu gyvenimo etapu, ir perskaitysite galybę praktinių patarimų.

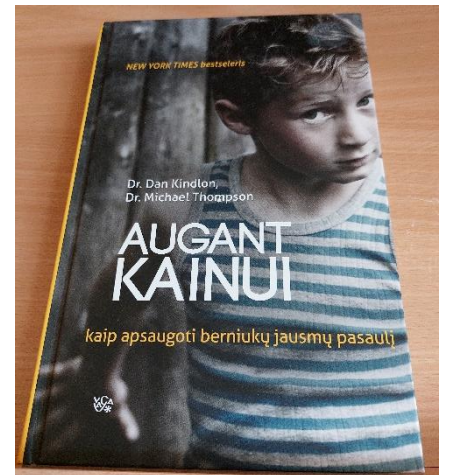
- Kaip pirmaisiais gyvenimo metais patirtas stresas gali sukelti aktyvumo ir dėmesio sutrikimą.
- Ar berniukai turi pradėti lankyti mokyklą vėliau negu mergaitės.
- Kodėl svarbu leisti berniukams verkėti ir kaip verkimas padeda išvengti smurto, savižudybių ir rizikingo elgesio.
- Du visiškai nauji berniukų augimo etapai, apie kuriuos

nežinojome: ENERGINGIEJI KETURMEČIAI ir EMOCIONALIEJI AŠTUONMEČIAI.

- Pagalba vienišoms mamoms, auginančioms sūnus.
- Kaip pasirinkti sporto šaką, kuri būtų iš tiesų naudinga.
- Ką daryti, kad berniukai nepiktnaudžiautų alkoholiu.

Augant Kainui: Kaip apsaugoti berniukų jausmų pasaulį / Dan Kindlon, Michael Thompson. – Vilnius: Vaga, 2017. – 375 p.

Garsūs JAV vaikų psichologai Danas Kindlonas ir Michaelas Thompsonas knygoje susitelkia į berniukų jausmus, kurių dažnai nepavyksta išnagrinėti ir perprasti aplinkiniams. Remdamiesi patirtimi, sukaupia per keturis darbo dešimtmečius, autoriai nagrinėja, kaip kultūra, brukdama sustabarėjusius, kartais net karakatiūriškus, vyriškumo idealus, skurdina berniukų jausmų pasaulį, ir pataria, ko reikia, kad šie užaugtų emociškai stabiliais, empatiškais, gebančiais mylėti, rūpintis ir bendrauti vyrais.

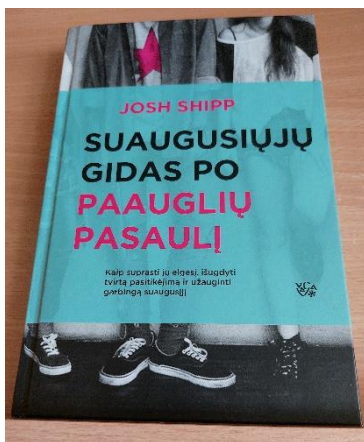

Suaugusiųjų gidas po paauglių pasaulį: Kaip suprasti jų elgesį, išugdyti tvirtą pasitikėjimą ir užauginti garbingą suaugusįjį / Josh Shipp. – Vilnius: Vaga, 2018. – 351 p.

Knygoje autorius parodo mums, kaip būti tuo rūpestingu suaugusiuoju paauglio gyvenime. Pabrėždamas atjautos, pasitikėjimo ir padrąsinimo svarbą, knygos autorius suskaido paauglio gyvenimą į fazes su joms būdingais poryčiais, tikslais ir iššūkiiais.

Knygoje pateikiama informacija apie paauglių smegenyse vykstančias transformacijas, dalijamasi aukščiausio lygio paauglių ir suaugusiųjų santykių ekspertų patirtimi, siūlomi praktiniai scenarijai, kuriais vadovaujantis galima lengviau susidoroti su tokiais sudėtingomis temomis kaip:

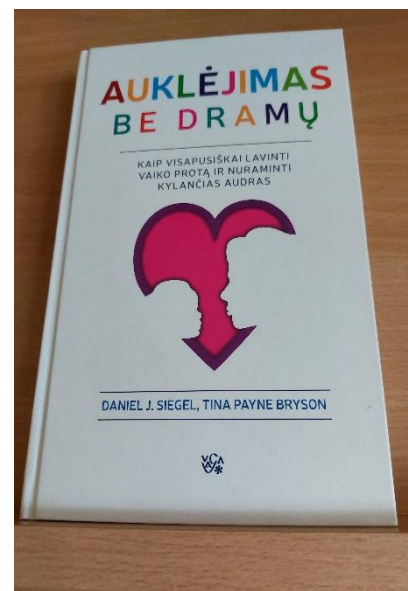
- Atleidimas: Ką daryti, kai mano paauglį vaiką įskaudina ir tai nėra jo kaltė?
- Bendravimas: Kaip kalbėtis su paaugliais? Jie tik vaiposi.
- Pasitikėjimas: Nebepasitikiu paaugliu vaiku. Kaip tai pakeisti?
- Patyčios: Padėkite! Paauglys (arba jo draugai) persekiojami, iš jų tyčiojasi.
- Sunkūs pokalbiai: Narkotikai. Mirtis. Seksas. O, varge!

Auklėjimas be dramų: Kaip visapusiškai lavinti vaiko protą ir nuraminti kylančias audras / Daniel J.Siegel, Tina Payne Bryson. – Vilnius: Vaga, 2019. – 302 p.

Ar kada nors po audringo kivičio su savo vaikais klausėte savęs: „Negi negalėčiau visko išspręsti geriau? Negi negalėčiau sudrausminti taip, kad juos nuraminčiau, o ne sukelčiau dar didesnę sumaištį?“ Norite, jog vaikai liautųsi elgęsi netinkamai, bet taip pat norite reaguoti pagarbiai ir skatinti savo vaikus tobulėti? Norite santykius kurti, o ne griauti? Norite mažiau dramų? Galite tai pasiekti.

Žaismingai iliustruotoje knygoje „Auklėjimas be dramų“ tėvai ras paprastų ir veiksmingų patarimų, kaip elgtis prasidėjus vaiko pykčio priepuoliui ar agresijai, išmokys švelniai numalšinti jo emocines audras ir nerimus. Išsamiai aprašytos įvairios probleminės situacijos ir jų sprendimo būdai suteiks tėvams daugiau žinių apie vaiko nervinę sistemą ir jo amžiui tinkamus auklėjimo metodus; išmokys taikiai spręsti konfliktus, įkvėps pasitikėjimo, stiprybės ir džiaugsmo kurti jaukius bei darnius santykius.

Vaikystė tarp ekranų: Kaip skaitmeniniame amžiuje užauginti sveiką ir laimingą vaiką/ Elizabeth Kilbey.- Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2018. – 253 p.

Mūsų vaikų gyvenimas susietas su tiksnią bomba, kuri aptinkama mokyklose, vaikų darželiuose, namuose, miegamuosiuose, svetainėse – ir lengvai pasiekama išties parą. Ji kursto ginčus šeimose ir paveikia vaikų smegenis, jų elgesį, svorį bei raidą. Ji pakeičia vaikų žaidimus, bendravimą ir laisvalaikį. Šis tikintis sprogmuo – tai laikas, praleidžiamas prie išmaniųjų prietaisų ekrano. Ir didžiausią nerimą kelia faktas, kad daugelis tėvų jaučiasi bejėgiai ką nors pakeisti.

Knygos autorė teikia pagalbą šimtams vaikų bei jų šeimos narių ir pastebi, kad „ekranų manija“ – labiausiai aptariama šiuolaikinio vaikų auklėjimo tema. Per savo ilgametę darbo patirtį autorė sukaupė didelį bagažą vertingų patarimų.

Kaip atitraukti vaiką nuo kompiuterio ir ką daryti paskui: tėvams, mokytojams, psichologams, gydytojams: naujieji vaikai jau atėjo / Zariana Nekrasova, Nina Nekrasova. – Kaunas: Mijalba, 2008. – 200 p.

Knygoje yra naudingų idėjų, kaip spręsti daugelį kompiuterinių problemų. Čia aptariama:

- Kaip mūsų vaikai prisiriša prie televizoriaus ir kompiuterio;
- Kodėl jūsų vaikas bėga į virtualų pasaulį;
- Kaip galima įveikti priklausomybę nuo kompiuterio;
- Kuo ji pakeičiama;
- Ką daryti tėveliams, kai norisi „uždrausti“ ir „neleisti“;
- Kaip pakreipti meilę kompiuteriui, kad ji būtų naudinga visai šeimai.

Ypatingas vaikas: vienas ar kiekvienas?: Kaip sėkmingai ugdyti savo vaiko asmenybę/ Asta Blandė, Eglė Gudelienė. – Vilnius: Šviesa, 2018. – 131 p.

Man atrodo, kad šiuolaikiniai tėvai skęsta įvairiausių teorijų, patarimų, rekomendacijų, kaip auginti ir auklėti vaikus, vandenyne... o juk kartais tereikia sustoti, ramiai įkvėpti, pasiklausyti, ką sako nuojauta, ir prie lovos pasidėti vieną kitą paprastą ir aiškią knygą vaikų auginimo klausimais.

Va tokia ir yra ši knyga. Man patinka, kaip autorės ramiai ir įtikinamai, be ilgų išvedžiojimų kalba apie 10 svarbiausių savybių, kurias tėvai turėtų padėti vaikams išsiugdyti. Per porą vakarų gali įsivertinti, kurie tikslai pasiekti, o dėl ko dar reikia padirbėti, ir be panikos susidėlioti planą, kokias savybes ir kaip padėsi nuo šiol stiprinti savo vaikui. Įdomu į knygos skaitymą įtraukti vyresnius vaikus ir paprašyti juos pačius įvertinti, kurių iš 10 savybių, jų nuomone, jiems labiausiai trūksta.

Pabandykite – nustebsite, kokie savikritiški vaikai...

Šioje knygoje nerasite nieko griaunančio, jokios revoliucinės idėjos ar teorijos, užtat labai tikėtina, kad realiame gyvenime šie patarimai veiks. Man patiko, todėl tikiu, patiks ir jums.

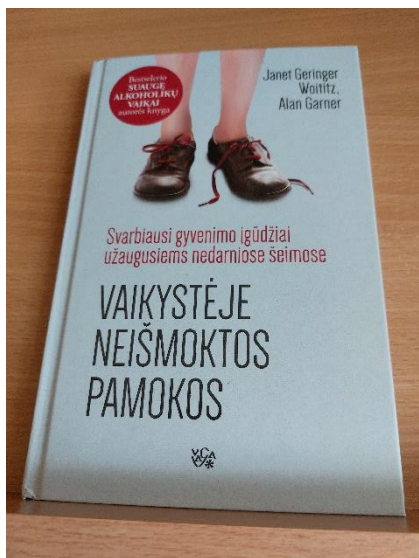
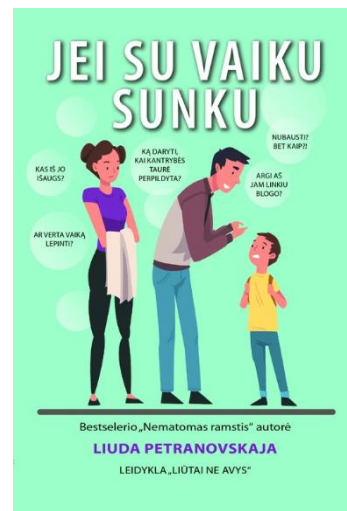
Beata Nicholson

Jeį su vaiku sunku: ką daryti, kai kantrybės taurė perpildyta / Liuda Petranovskaja. – Vilnius: Liūtai ne avys, 2023. – 159 p.

Mes visi norime vaikus auginti teisingai. Skaitome, nagrinėjame, konsultuojamės. Kaip aktyviai klausytis, kaip teisingai sudrausminti, aštuonis kartus per dieną apkabinti, statyti į kampą pagal formulę $n+1$, kai n - vaiko amžius. Versti skaityti. Jokiu būdu neversti skaityti. Teisingai girti (pavyzdžiai pridedami). Negirti visiškai, tai įvertinimas, o vertinti nereikia...

BET SVARBIAUSIA:

- Kas mūsų santykiuose su vaiku negerai, kas jam trukdo geriau elgtis?
- Kaip pakeisti elgesį, jeigu jis jūsų kategoriškai netenkina?
- Tad jeigu neskubėsite, leisite sau galvoti ir jausti, į šiuos klausimus rasite atsakymus.

Vaikystėje neišmuktos pamokos: Svarbiausi gyvenimo įgūdžiai užaugusiems nedarniose šeimose / Janet Geringer Woititz, Alan Garner. – Vilnius: Vaga, 2017. – 195 p.

Amerikiečių psichologė ir Suaugusių alkoholikų vaikų judėjimo pradininkė Janet Geringer Woititz drauge su žinomu santykių ekspertu Alanu Garneriu knygoje „Vaikystėje neišmuktos pamokos“ dalijasi vertingais patarimais su tais, kurie augo nedarniose šeimose ir dėl to neįgijo svarbiausių bendravimo įgūdžių, būtinų visaverčiam gyvenimui. Vadovaudamiesi knygoje aprašomomis technikomis išmokssite kurti tvirtus ryšius, atpažinti ir reikšti jausmus, nubrėžti ribas ir jas apginti, spręsti nesutarimus su kitais.

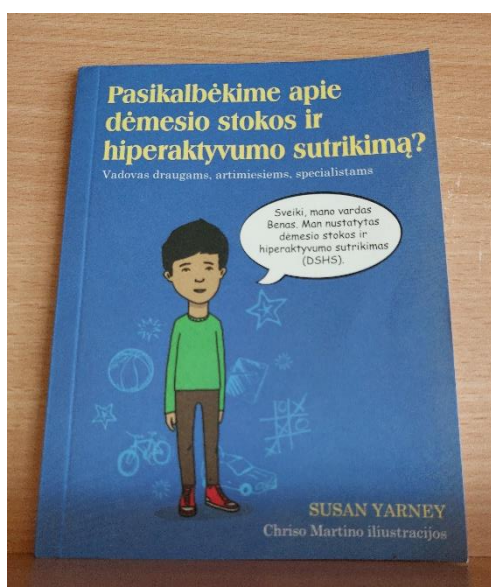
Knygoje aptariami įgūdžiai lygintini su įrankiais. Įsivaizduokite, kaip keptumėte blynus plaktuku arba šluotumėte grindis šaukštu. Kad ir kiek triūstumėte, vis tiek nieko gero neišeitų. O paėmę tam skirtus įrankius blynus iškeptumėte ir grindis iššluotumėte greitai ir be didelių pastangų.

Tas pats ir su įgūdžiais, apie kuriuos perskaitysite šioje knygoje. Jus išlavinę pamatysite, kaip puikiai seksis susipažinti su žmonėmis ir užmegzti gerus santykius. Nustebsite, kiek šilumos ir meilės atsiras jūsų gyvenime.

Pasikalbėkime apie nerimą?: vadovas draugams, artimiesiems, specialistams / Lucy Willets, Polly Waite. – Vilnius: Pamėginčius, 2018. – 56 p.

Susipažinkime su Megan – mergaite, kuriai nustatytas nerimo sutrikimas. Megan siūlo skaitytojams į nerimą pažvelgti jos akimis, norėdama padėti suprasti, kodėl kartais ji nerimauja ir kokią įtaką nerimas daro jos mintims ir elgsenai. Megan papasakos apie išmoktas nerimo malšinimo technikas ir apie tai, kaip aplinkiniai žmonės galėtų jai padėti. Piešiniai palydimas pasakojimas yra puiki priemonė nerimui ir kitiems jausmams nagrinėti. Knygelėje duodama patarimų, kaip artimieji, draugai ir mokytojai galėtų padėti nerimo kamuojamiems vaikams; šis tekstas – ir idealus atspirties taškas pokalbiams apie nerimą pradėti tiek namuose, tiek mokykloje.

Knygelė skirta septynmečiams ir vyresniems skaitytojams.

Pasikalbėkime apie dėmesio stokos ir hiperaktyvumo sutrikimą?: vadovas draugams, artimiesiems, specialistams / Susan Yarney. – Vilnius: Pamėginčius, 2018. – 64 p.

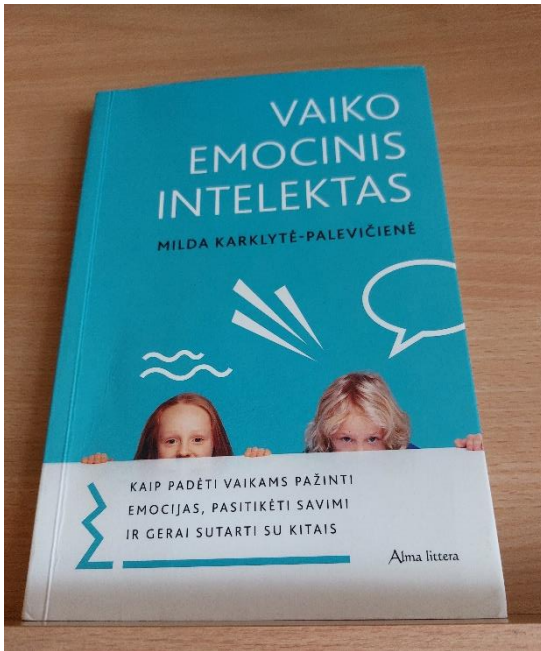
Ši knyga yra tobula pasirinkimas kiekvienam vaikui, kuriam nustatytas dėmesio stokos ir hiperaktyvumo sutrikimas (DSHS). Joje kalbama šių vaikų, dar nepajėgiančių savęs išreikšti, balsu. Patraukliai, kasdiene kalba parašyta knyga tėvams ir specialistams suteikia galimybę suprasti, kaip jaučiasi DSHS pasižymintys vaikai, užuot gilinusi, kaip į šį sutrikimą reaguoja kiti. Aš primygtinai siūlau šią knygelę perskaityti tiek vaikams ir jų tėvams, tiek specialistams, dirbantiems su vaikais, kuriems būdingas DSHS.

Hiperaktyvus ar labai gabus?: patarimai tėvams / Simone Harland.- Vilnius: Presvika, 2007.- 96 p.

Hiperaktyvūs vaikai vargina aplinkinius ir dažnai tampa problema tėvams, auklėtojams ir mokytojams. Dažniausiai jie apraminami gydytojo išrašomu medikamentu ritalinu. Tačiau hiperaktyvūs vaikai taip pat gali būti ir labai gabūs, tokie yra vadinamieji indigo vaikai. Dėl keliamų per mažų reikalavimų jie nuolat būna nekantrūs ir neramūs. Tėvams ir vaikams, taip pat mokytojams ir gydytojams svarbu suprasti, kas sukelia hiperaktyvumą ir kaip geriausia jį įveikti – jei galima, be medikamentų.

Vaiko emocinis intelektas / Karklytė Palevičienė. - Vilnius: Alma littera, 2021.- 246 p.

Dažnai klausiamo savęs, kodėl koks nors mūsų pažįstamas – išsilavinęs, karjeros aukštumų pasiekęs ir geros širdies žmogus – vis nesėkmingai bando kurti artimus ir tvirtus santykius. Arba kodėl gerą išsilavinimą, stiprius kognityvinius įgūdžius, profesines kompetencijas turintis žmogus patiria sunkumų norėdamas sėkmingai žengti profesiniu keliu. Atsakyti į šį ir daugelį kitų klausimų galime lavindami emocinį intelektą.

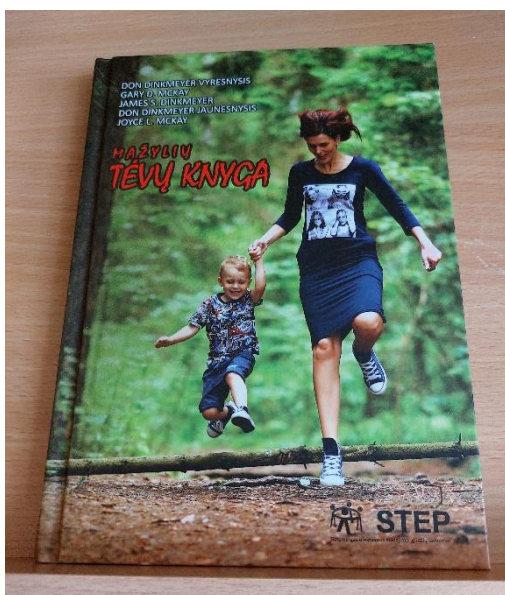
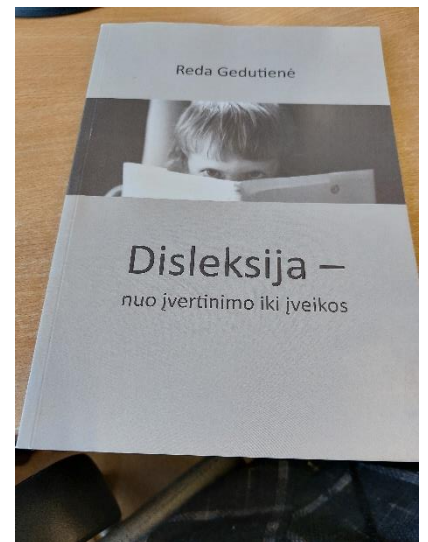
Sužinokite, kaip:

- mokyti vaikus pažinti savo ir kitų jausmus, tinkamai juos išreikšti, pažinti save ir kitą, jautriai spręsti konfliktus;
- ugdyti vaiko bendradarbiavimo įgūdžius, sveiką vaiko atsakomybę, empatiją, problemų sprendimo įgūdžius;
- stiprinti vaikų pasitikėjimą savimi.

Disleksija – nuo įvertinimo iki įveikos: mokomoji knyga / Reda Gedutienė. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla. – 2018. – 133, [1] p.

Nors disleksija yra vienas dažniausių specifinių mokymosi sutrikimų (sudaro apie 80 proc. visų mokymosi sutrikimų atvejų), Lietuvoje vis dar nėra bendrų ir aiškių disleksijos nustatymo kriterijų. Dažnai specialistams tenka priimti sprendimą „savo nuožiūra“. Esant tokiai situacijai, šioje mokomojoje knygoje pateikiami pagrindiniai disleksijos įvertinimo principai, etapai ir sritys, vertinant mokyklinio amžiaus vaikus.

Kadangi disleksijai būdingi ilgalaikiai taisyklingo ir sklendaus perskaitymo bei žodžių užrašymo sunkumai, knygoje analizuojamas ir disleksijos įvertinimo suaugus klausimas, svarstomi galimi įvertinimo būdai.

Mažylių tėvų knyga: Struktūruotas tėvystės įgūdžių tobulinimas / Don Dinkmeyer Vyresnysis, Gary D. McKay, James S. Dinkmeyer, Don Dinkmeyer Jaunesnysis, Joyce L. McKay. – Kėdainiai: Spaudvita, 2015. – 157 p.

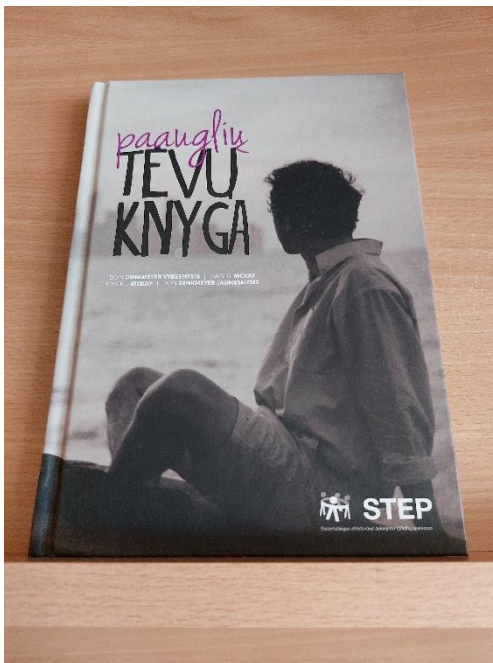
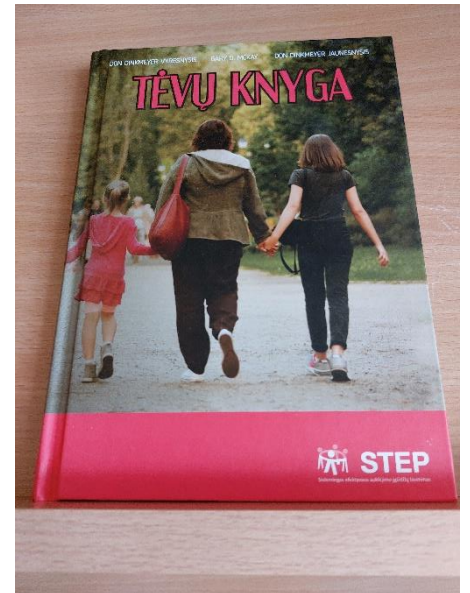
Ši knyga – tai trečioji STEP programos knyga, išversta į lietuvių kalbą. Čia rasite įvairių metodų, padėsiančių geriau suprasti mažylio ir savo elgesį, stiprinti jo savarankiškumą, vystyti gebėjimus, drąsinti pagarbų bendravimą, smagiai leisti laiką drauge, skirti bent šiek tiek laiko sau ir dar daugiau. STEP tėvelių grupėse šias idėjas aptarsite, analizuosite, o metodus išbandysite praktiškai. Kitų tėvų patirtis panašiose situacijose padės mokytis iš kitų ir paskatins mąstyti plačiau. Taip atrasite, kurie metodai jums atrodo verti taikyti auklėjant mažylį, o dėl kurių dar pagalvotumėte. Drąsiai skaitykite, mokykitės vieni iš kitų ir bandykite! Galite būti tikri: jūsų pastangas būti atsakingesniais, laimingesniais tėvais mažylis tikrai „ištvėrs“!

Dr. Jolita Jonynienė, psichologė
STEP tėvų grupių koordinatorė Lietuvoje
Pozityvaus auklėjimo konsultantų asociacijos prezidentė

Tėvų knyga: Struktūruotas tėvystės įgūdžių tobulinimas / Don Dinkmeyer, Vyresnysis, Gary D.McKay, Don Dinkmeyer, Jaunesnysis. – Kėdainiai: Spaudvita, 2016. – 163 p.

STEP programos „Tėvų knyga“ – tai knyga kiekvienai mamai ar tėčiui ieškantiems artimesnio, nuoširdesnio vaiko asmenybės augimą skatinančio, bendradarbiavimo ir atsakingumo grįsto ryšio su vaiku. Tai knyga, kupina bendražmogiškų ir universalių pozityvaus bendravimo metodų, kurie tikėtina, pasirodys prasmingi ir veiksmingi ne tik tėvams, bet ir globėjams, seneliams, dėdėms ir tetoms, mokytojams ar klasių auklėtojams - tiems, kurie tik kartais arba nuolat „turi reikalų“ su vaikais, mūsų mažaisiais atradėjais ir didžiaisiais gyvenimo mokytojais.

Dr. Jolita Jonynienė, psichologė
STEP tėvų grupių koordinatorė Lietuvoje
Pozityvaus auklėjimo konsultantų asociacijos prezidentė

Paauglių tėvų knyga: Sisteminiis efektyvaus auklėjimo įgūdžių lavinimas / Don Dinkmeyer, Vyresnysis, Gary D.McKay, James S.Dinkmeyer, Don Dinkmeyer, Jaunesnysis, Joyce L.McKay. – Kėdainiai: Spaudvita, 2018. – 191 p.

„Paauglių tėvų knyga“ – tai antroji tėvų mokymo programos STEP knyga, išversta į lietuvių kalbą. Paauglystė daugumos šeimų kasdienybę pajvairina savais atspalviais ir prieskoniais. Nors gyvenimas su paaugliu ir jo auklėjimas – tai tiesiog dar vienas bendravimo su vaiku etapas, kai vaikas, dabar jau mažas suaugęs, pradeda ypač siekti savarankiškumo, atsakingų sprendimų ir artimos draugystės su bendraamžiais, visgi paaugliui vis dar reikia tiek „nedaug“ – Tėvų priėmimo, palaikymo, šilumos, pagarbos, pasitikėjimo juo. Taip, kaip ir iki šiol – kai pradėjo vaikščioti, pažinti supantį pasaulį, mokėsi draugauti, skaityti ir rašyti, žaisti krepšinį ar šokti.

Dr. Jolita Jonynienė, psichologė
STEP tėvų grupių koordinatorė Lietuvoje
Pozityvaus auklėjimo konsultantų asociacijos prezidentė

Išgyvenimo knyga vaikams, turintiems autizmo spektro sutrikimų (ir jų tėvams) / Elizabeth Verdick, Elizabeth Reeve. – Vilnius: Margi raštai, 2020. – 231 p.

„Turiu labai stengtis, kad pastebėčiau, kas vyksta aplink.“
„Man sudėtinga bendrauti. Pavyzdžiui, man sunku paklausti „Kaip sekasi?“.“
„Kai žiūriu žmonėms į akis, labai lengvai pametu mintį.“
„Ar yra kažkas, ką norėčiau pasakyti žmonėms? Taip – aš nesikandžioju.“
Taip kalba autizmo spektro sutrikimų (ASS) turintys vaikai. Kai kurie iš šių vaikų yra talentingi, o kai kuriems sunkiai sekasi mokytis. Vieni – labiau intravertai, o kiti stengiasi būti socialūs. Kai kurie „užstringa“ ties daiktais, turi ribotus pomėgius, jiems būdingi kartojami judesiai. Visi ASS turintys vaikai auga ir keičiasi. Jiems reikia šaltinio, iš kurio galėtų nuolat semtis žinių ir kuris padėtų jiems siekti kuo didesnių tikslų pagal savo gebėjimus ir jiems tinkamu tempu. Tam ir yra skirta ši knyga.

Mergaitė (tikra iškamuoto šešerių metų vaiko ir puikios mokytojos, ištiesusios pagalbos ranką, istorija) / Torey Hayden.. – Kaunas: Jotema, 2022. – 254 p.

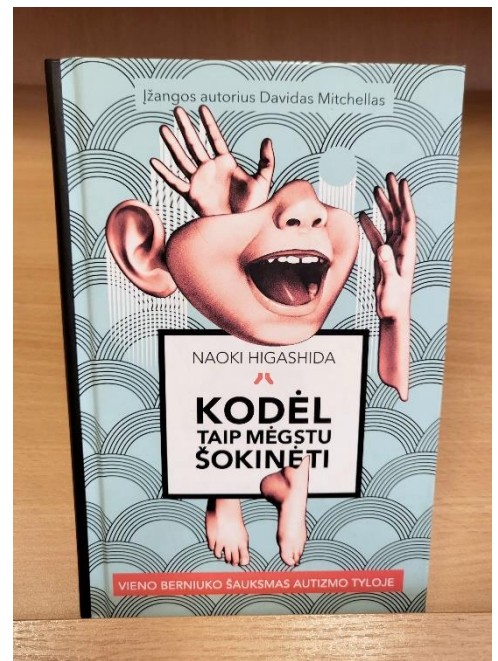
Šešiametė Šeila nekalbėjo, neverkė, o jos akys buvo kupinos neapykantos. Motinos palikta greitkelio pakelėje, koneveikiama alkoholiko tėvo, Šeila patenka į beviltiškai protiškai atsilikusiųjų klasę po to, kai panaudoja smurtą prieš kitą vaiką.

Visi tvirtino, jog Šeila – amžiams prarastas vaikas. Visi, išskyrus mokytoją Tori Heiden. Tori dėjo visas pastangas, kad prasiskverbtų į Šeilos sielą, kad gražintų užguitą vaiką iš slapto košmaro atgal į gyvenimą, nes po autistams būdingu įniršiu Tori pastebėjo genialumo kibirkštį. Kartu jos leidžiasi į nuostabią kelionę, kurioje vaikui atsiskleidžia pasaulis, kupinas meilės, kelionę, kurią padeda atlaikyti jaunos mokytojos įkvepianti drąsa ir atsidavimas.

Kodėl taip mėgstu šokinėti: [vieno berniuko šauksmas autizmo tyloje] / Naoki Higashida. – Kaunas: Kitos knygos, 2015. – 171 p.

Šią knygą parašė autizmą turintis trylikametis Naokis Higashida, išmokęs naudotis priemone, kurią pats vadina abėcėlės lentele. Berniukas paaiškina kartais keistoką savo elgesį, pasakoja, kaip supranta gyvenimą, laiką, grožį, gamtą. Perskaityt šitinkinsite, kokie empatiški ir jautrūs yra autizmą turintys žmonės, pamatysite, kokia laki jų vaizduotė ir koks subtilus humoro jausmas.

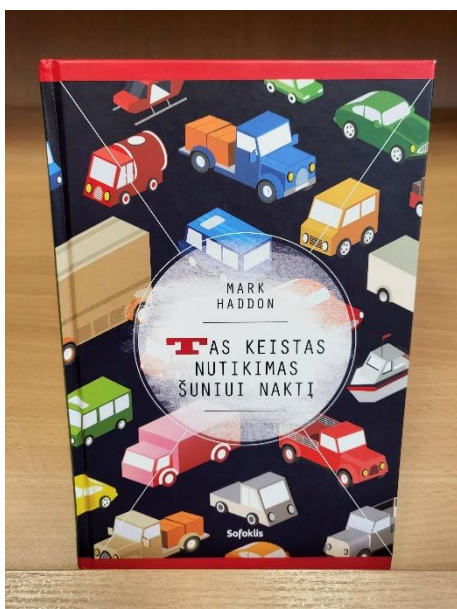
Knyga paneigia daugelį mitų apie autizmą. Įžangos autoriui Davidui Mitchellui ji tapo raktu pažinti ir suprasti savo sūnų. Kviesdama pažvelgti į pasaulį kitokiu žvilgsniu, knyga atveria akis ne tik šeimoms, auginančioms autizmą turinčius vaikus, bet ir visai visuomenei.

Tas keistas nutikimas šuniui naktį / Mark Haddon. – Vilnius: Sofoklis, 2020. – 255.

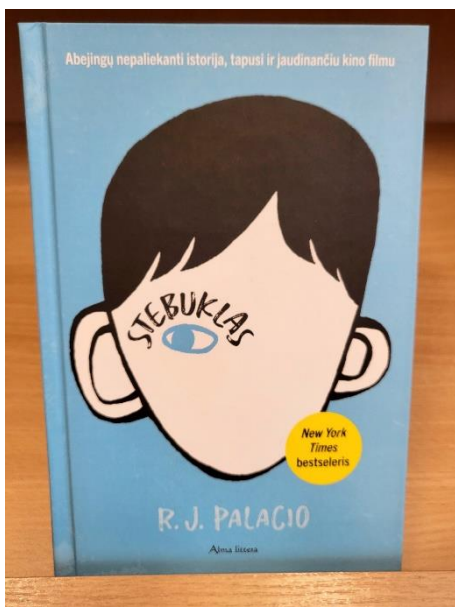
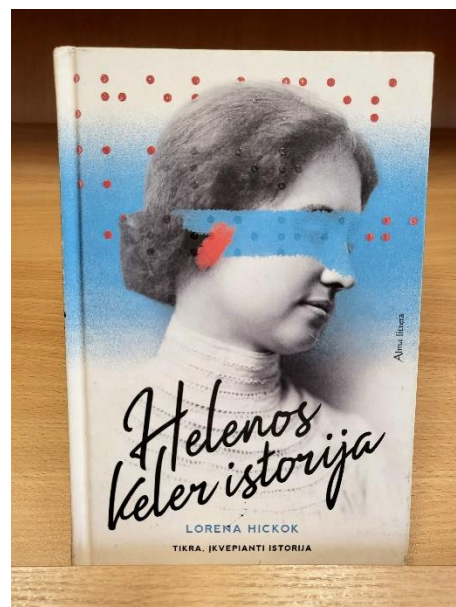
Penkiolikmetis Kristoferis – labai neįprastas knygos pasakotojas. Skaitytojas tiki ir tuo pat metu negali juo patikėti. Kristoferiui patinka skaičiai, schemas ir formulės, jis domisi matematika ir svajoja tapti mokslininku. Bet jis neatpažįsta melo, nesupranta metaforų ir juokų. Berniukas nesuvokia emocijų ir nemėgsta būti liečiamas – visa tai lemia Aspergerio sindromas, bet pats pasakotojas atskleidžia savo pojūčius be medicininių terminų.

Itin originali ir nuoširdi knyga pasakoja apie visuomenę, žmones ir jų santykius. Tarp Kristoferio ir jo tėvų, tarp Kristoferio ir kiekvieno iš mūsų plyti paslaptina bedugnė, nors pagrindinis veikėjas atrodo keistai artimas.

Helenos Keler istorija / Lorena Hickok.. – Vilnius: Alma littera, 2021. – 143 p.

Tai tikra istorija apie septynmetę mergaitę Heleną Keler, gyvenančią tamsoje ir tyloje. Ji nemato, negirdi, nekalba. Vieną dieną į tą tylos kalėjimą atvyksta jauna moteris, ji pasiryžta atverti tamsaus Helenos pasaulio duris ir tampa jos Mokytoja. Nors pradžia sunki, pasirodo, kad Helena yra nepaprastai smalsus ir protingas vaikas. Ji išmoksta skaityti, rašyti ir kalbėti ne tik ženklų kalba, bet ir balsu. Netrukus savo pasiekimais ji nustebins visą pasaulį – įrodys, kad gubus protas, optimizmas ir nuoširdi aplinkinių pagalba gali padėti įveikti net didžiausius gyvenimo iššūkius.

Stebukas / R.J.Palacio. – Vilnius: Alma littera, 2022. – 350 p.

Dešimtmetis Ogastas Pulmanas niekuo nesiskiria nuo savo bendraamžių. Ir vis dėlto jis yra kitoks negu visi. Todėl Ogastas niekada nelankė mokyklos. Bet į penktą klasę jis turės eiti tikroje mokykloje.

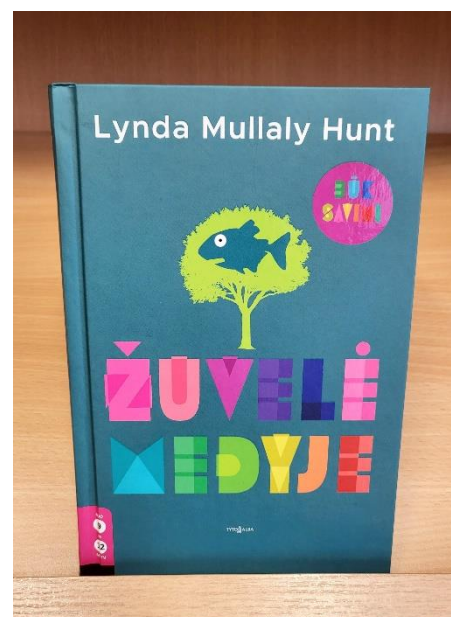
Ogastas žino, kad dauguma vaikų jį iškaudina netyčia, todėl galvoja – visiems bus geriau, jei mokykloje jis laikysis atokiau nuo naujųjų bendraklasių ir pasistengs per daug nekristi į akis. Bet ar tai įmanoma, kai taip nori susirasti draugų ir esi toks draugiškas, drąsus, sumanus, geraširdis ir linksmas kaip Ogastas?

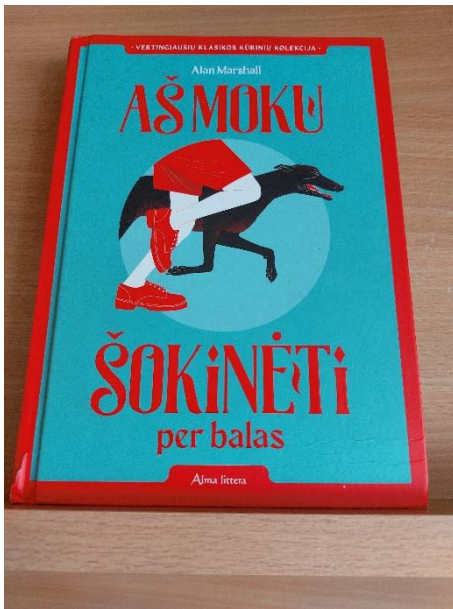
Šią šiltą, išmintingą ir sąmojingą R.J.Palacio knygą skaitytojai dažnai pavadina stebuklu. Rašytojai ir Ogastui pavyko įrodyti – kai labai nori, gali pasiekti didelių pergalių. Net jei esi vaikas kitokiu nei visų veidu.

Žuvelė medyje / Lynda Mullaly Hunt. – Vilnius: Tyto alba, 2022. – 271,[1] p.

Šeštokei Alei puikiai sekasi matematika, ji talentingai piešia, tačiau skaitymas – tikra kankynė. Kitiems lengvai įveikiamas tekstas Alei tampa didžiuliu išbandymu. Todėl būti pasiūstai į direktorės kabinetą jai daug geriau, nei garsiai skaityti visai klasei. Alė pakeitė jau septynias mokyklas, bet niekas lig šiol rimtai nesidomėjo mergaitės problema. O ir pati Alė puikiai išmoko išsisukinėti ir dangstyti užsispyrėlės kauke. Tačiau viskas pasikeičia, kai į mokyklą ateina naujas mokytojas – ponas Danielsas. Jis mato protingą, kūrybingą, gabią mergaitę, kurią tiesiog kamuoja disleksijos sutrikimas. Netrukus Alės gyvenimas apsiverčia aukštyn kojomis ir neįmanoma tampa įmanoma!

„Žuvelė medyje“ – jaudinanti, nuoširdaus sąmojo kupina istorija apie drąsius vaikus, kurie nebijo išsiskirti ir būti savimi, ir mokytojus, kurie pirmiausia mato vaiką, o tik paskui mokinį, kurie tiki, kad kiekvienas turi ypatingų talentų.

Aš moku šokinėti per balas / Alan Marshall. – Vilnius: Alma littera, 2021. – 303, [1] p.

Įkvepiančioje autobiografinėje apysakoje australų rašytojas Alanas Marshallas prisimena savo vaikystę ir įvykį, pakeitusį visą jo gyvenimą.

Po sunkios ligos Alano kojos lieka paralyžiuotos, jam teks likusį gyvenimą vaikščioti su ramentais, tačiau tai anokia bėda jaunam, guviam ir gyvenimo džiaugsmu trykštančiam vaikui, sulaukiančiam didžiulio tėvų palaikymo. Jis nesijaučia esąs kitoks, o jo gyvenimas XX a. vidurio Australijos provincijoje nepaprastai smagus. Nepaisydamas savo negalios, Alanas išdykauja su draugais, medžioja, išmoksta jodinėti, įsivelia į įvairiausių nuotykius ir net peštynes su kitais berniukais. O svarbiausia – jis niekam neleidžia trukdyti siekti svajonių.

Ši istorija privers patikėti, kad nėra neįveikiamų sunkumų ir neperžengiamų ribų.

Gyvenimas be ribų: [įkvepianti tikra istorija, kaip įveikti iššūkius ir atrasti gyvenimo kelią] / Nick Vujicic. – Vilnius: Alma Littera, 2023. – 301, [2] p.

Ar galite įsivaizduoti, kokie būtume jo vietoje? Nors gimė be galūnių, Nikas Vujičičius įveikė savo negalią. Jis išmoko gyventi savarankišką, turtingą ir linksmą gyvenimą. Nikas yra pavyzdys visiems, norintiems atrasti tikrąją laimę.

Stiprus Niko tikėjimas Dievą buvo ir yra pagrindinis jėgų šaltinis. Savo gyvenimu ir paskaitomis jis skleidžia pagrindinę mintį: visų svarbiausia yra rasti savo gyvenimo tikslą ir niekada nepasiduoti, net kai sunkumai užtveria kelią. Tegul tai įkvepia jus pradėti savo gyvenimą be ribų.

